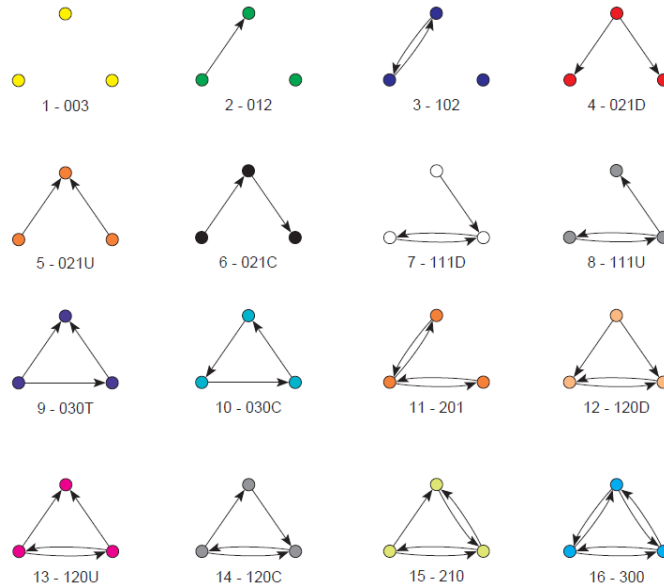
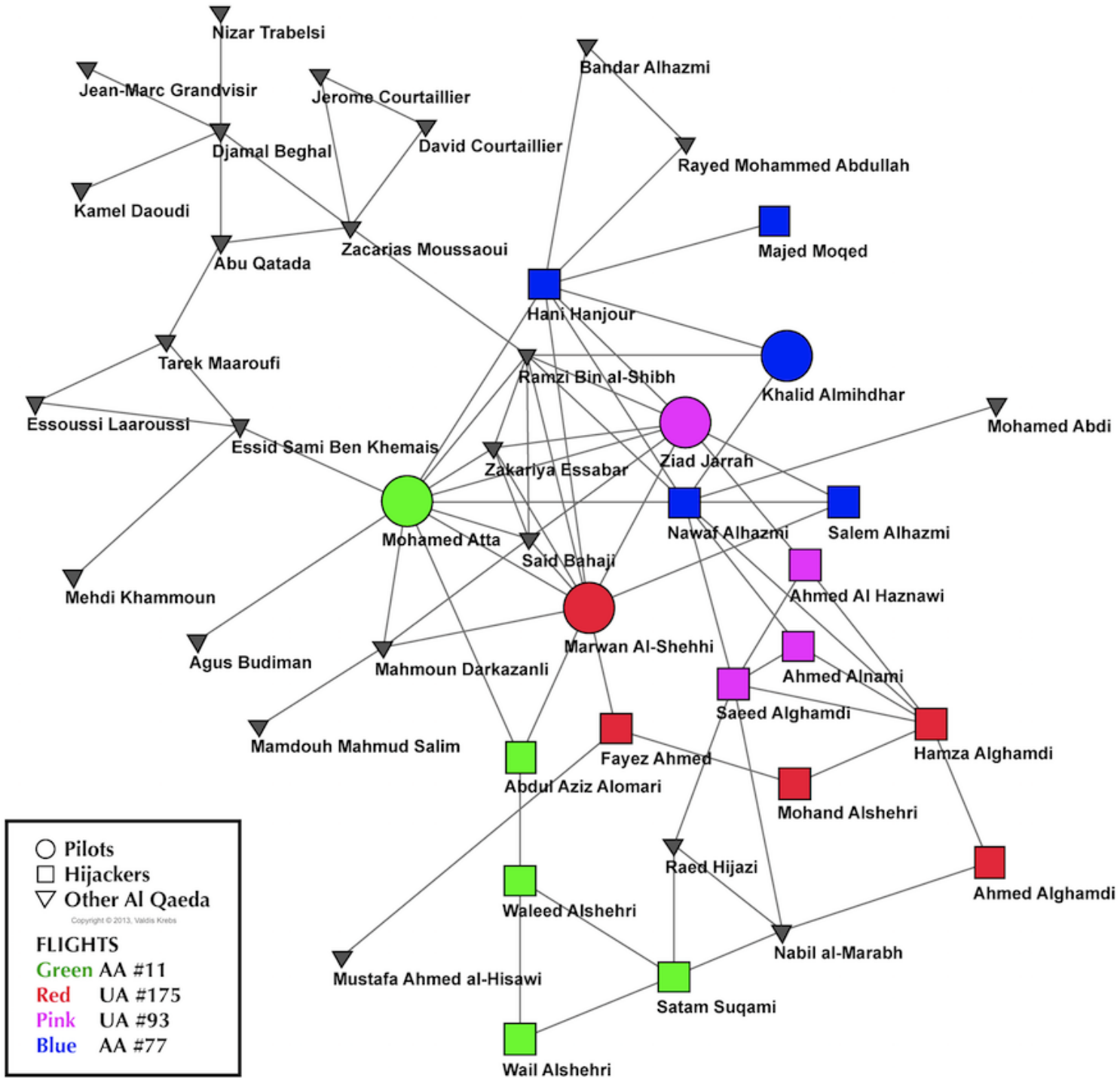
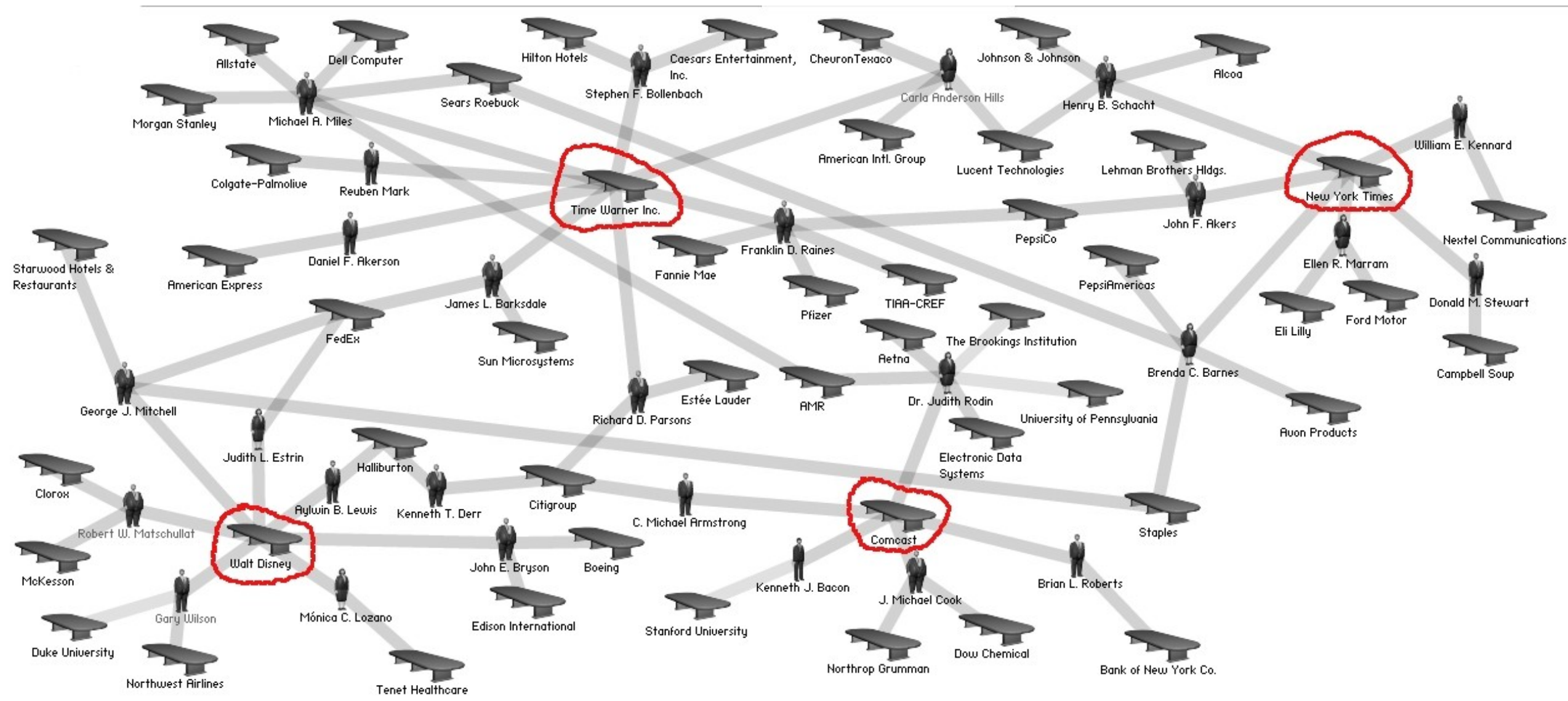

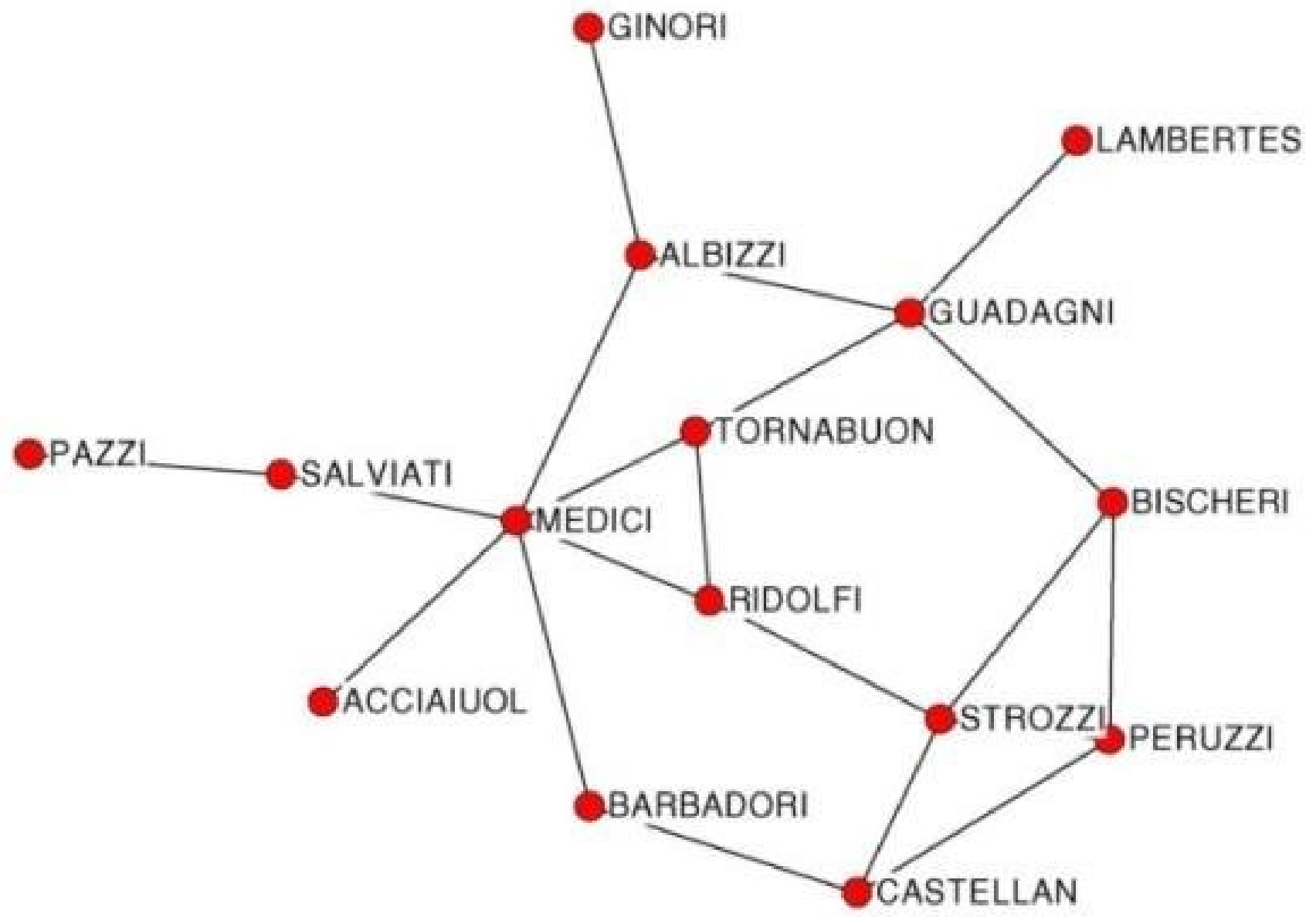
SOCn5010 Analýza sociálních sítí

Přednáška 1: Úvod do kurzu: relační perspektiva v sociálních vědách

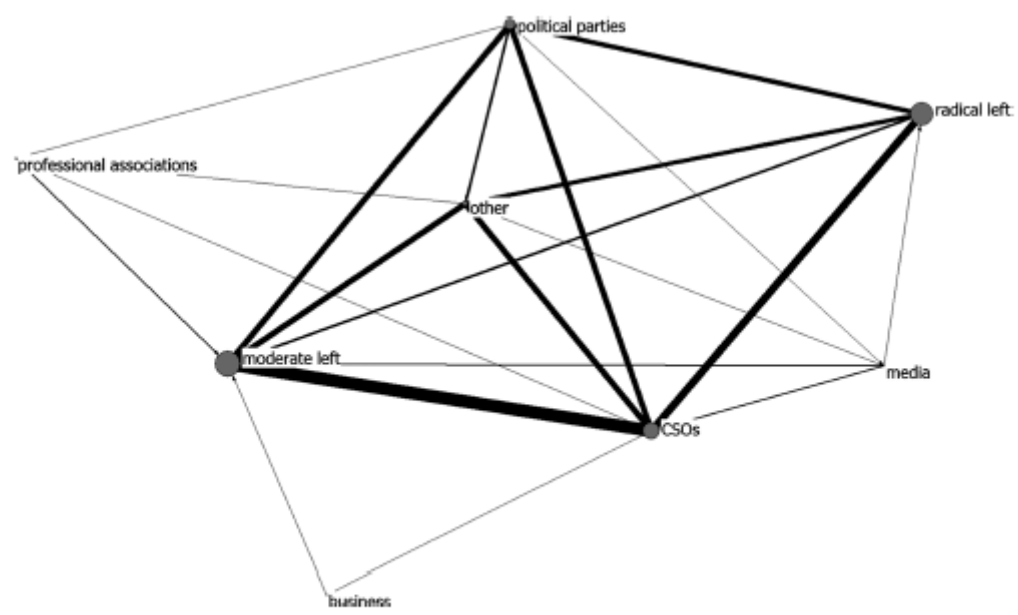

Figure 4.1 Czech protest cooperation networks of the radical and moderate left (1989–2010)

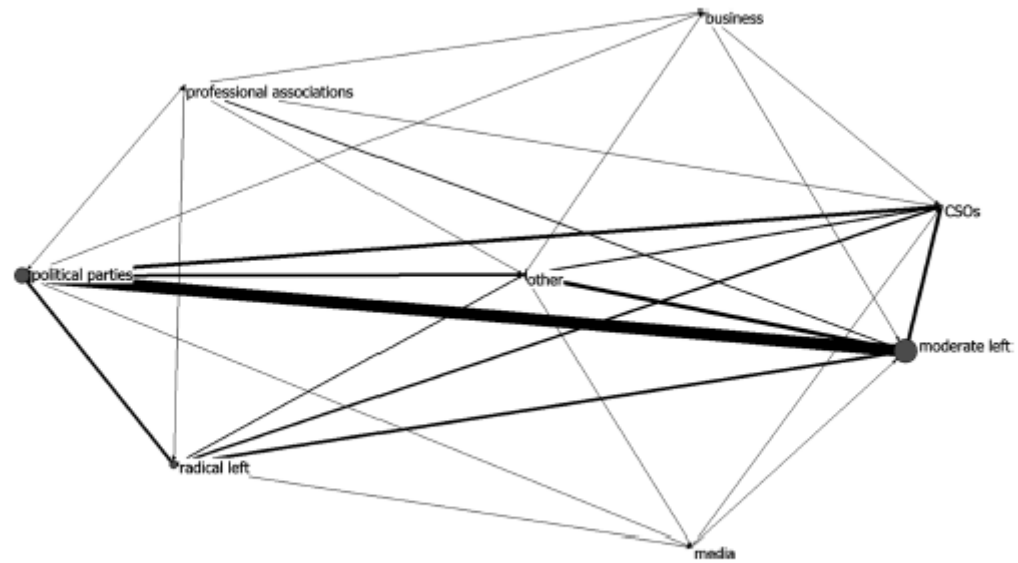
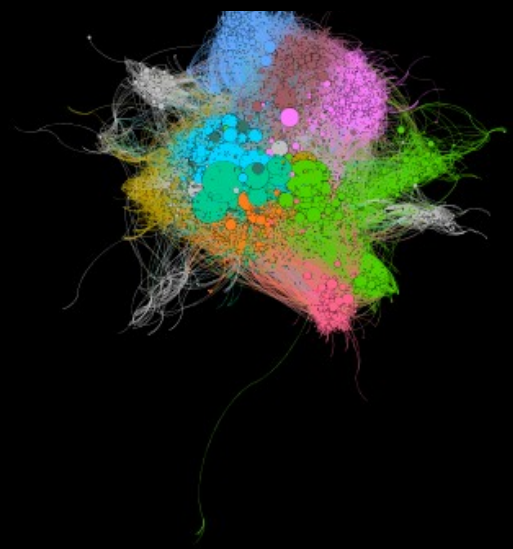
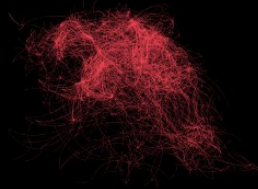
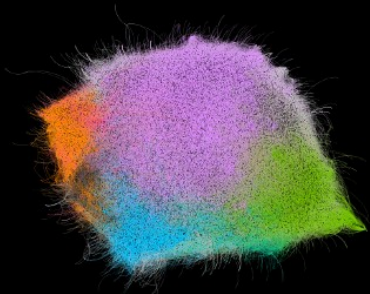
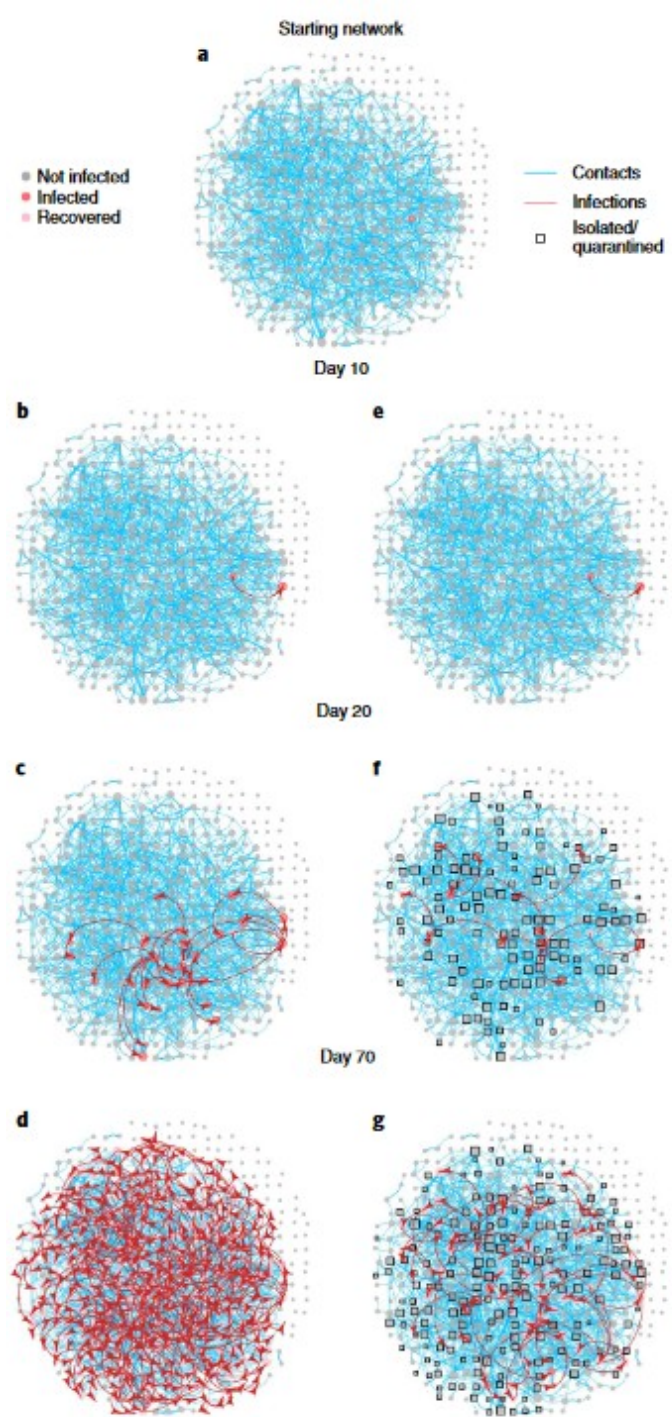

Figure 4.2 Slovak protest cooperation networks of radical and moderate left (1989–2010)

Odkud se vzala analýza sítí?

- **Vztahová perspektiva**

- vs. Substanciální pohled

- věci, bytosti, podstaty

- neexistují předem dané, izolované jednotky jako jedinec nebo společnost

- trans-akce, spíše než inter-akce nebo sebe-akce

- jedinci jsou neoddělitelné od transakčního kontextu, ve kterém jsou zakořeněni (embedded-ness)

- nic nového (Marx, Simmel ...)

Vztahová perspektiva

- Teoretické a praktické důsledky pro studium základních konceptů: moc, rovnost, svoboda, jednání...
- **Moc** – jde o vztah; mocenské vztahy nejsou vnější jiným typům vztahů (ekonomie, vědění) (Foucault); mocenské pole jako vztahy sil mezi sociálními pozicemi (Bourdieu)
- **Rovnost** – vztahy, ne podstaty poskytují základ trvalé nerovnosti (Tilly); rozdíly v přístupu ke zdrojům, různost pozic v transakčních sítích
- **Svoboda** – neznamená nic mimo konkrétní transakce ve kterých se jedince angažuje, mimo konkrétní strukturální, kulturní a sociálně-psychologický kontext jednání
- **Jednání** – vždy jako jednání ve vztahu k něčemu, jedince tím vstupuje do vztahů s osobami, místy, významy a událostmi – více konverzace a dialog než individuální strategie

Základní analytické principy

- Vazby jsou obvykle asymetricky reciproční, a liší se ve svém obsahu a intenzitě
- Vazby propojují členy sítě přímo i nepřímo – musí být tedy analyzovány v kontextu celé sítě
- Strukturující sociální vazby vytváří nenáhodné sítě – shluky, hranice a vzájemná křížení
- Vzájemná křížení propojují shluky jedinců (organizace, události, ...) stejně jako jedince
- Asymetrické vazby a komplexní sítě nerovnoměrně distribuují vzácné zdroje
- Síť strukturuje kooperační i konkurenční aktivity k zajištění vzácných zdrojů

Shrneme-li:

- **Vztahy, ne atributy!** – kauzalita spočívá v sociální struktuře, ne v jedinci (i když lidé s podobnými atributy dělají často podobné věci, je to tím, že sdílí podobné místo v sociální struktuře, která jim poskytuje stejné omezení a příležitosti)
- **Sítě, ne skupiny!** – zakořeněnost v síti není binární, existuje mnoho úrovní, mnohost členství a překrývající se vztahy mezi skupinami
- **Vztahy ve vztahovém kontextu!** – nejen vazby samotné, ale vzorce těchto vztahů jsou klíčové – příležitosti a omezení poskytují nejen pozice uzlu, ale také pozice jiných uzlů

Seminář

Definice sítě

- Sada uzlů kteří jsou propojeni vazbami jednoho nebo více druhů (Wasserman, Faust 1994)
- Sada vztahů mezi jednotlivci (Simmel 1908)
- Specifický druh vztahu propojující definovanou sadu osob, objektů nebo událostí (Knoke, Kuklinsky 1982)

Prvky sítě

- Uzly
 - lidé, organizace, skupiny, instituce, technologické artefakty, internetové zdroje, události
 - počet uzlů: 1- N
 - vlastnosti: kvality uzlů – nominální, ordinální, kardinální
- Vazby
 - přátelství, směna zdrojů, spolupráce, konflikt, ná-/sledování (aktivní vs. Pasivní), fanouškovství, „postování“, „taggování“
 - frekvence: trvalá, příležitostná, častá...
 - směr: symetrická, nesymetrická
 - intenzita: silná vs. Slabá
 - síla

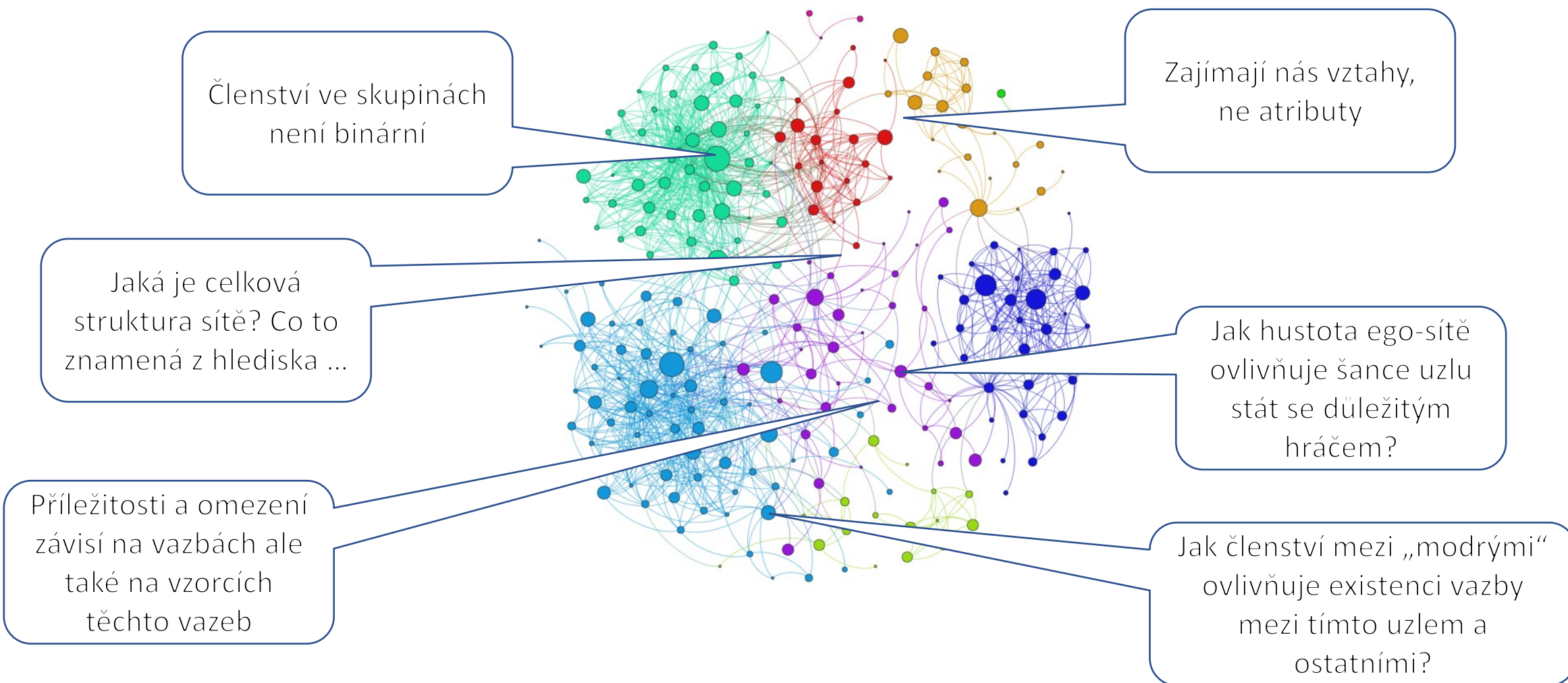
Hranice sítě

- Realistický přístup: hranice nastavují samotní aktéři (podle toho, jak je sami vnímají)
- Nominalistický přístup: hranice stanovuje výzkumník podle toho, jak konceptualizuje výzkumný problém
 - založený na pozici aktéra
 - založený na události (účast aktérů)
 - založený na vztahu (vztah s aktérem)

Struktura sítě

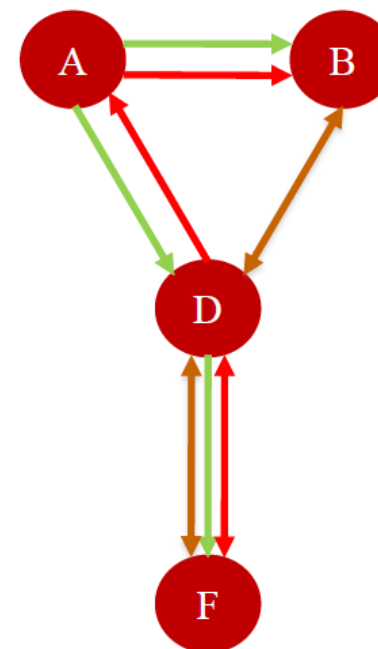
- Dyáda – vztah mezi dvěma uzly (často reciproční)
- Triáda – skupina 3 uzlů a různé vztahy mezi nimi
- Podskupina – skupina části aktérů a vztahy mezi nimi
- Skupina – sada všech aktérů, jejichž vztahy budou zkoumány
- Vazba – soubor všech vztahů konkrétního typu
- Sociální síť – konečná sada aktérů a vztah nebo vztahy mezi nimi

Analýza struktury sítě

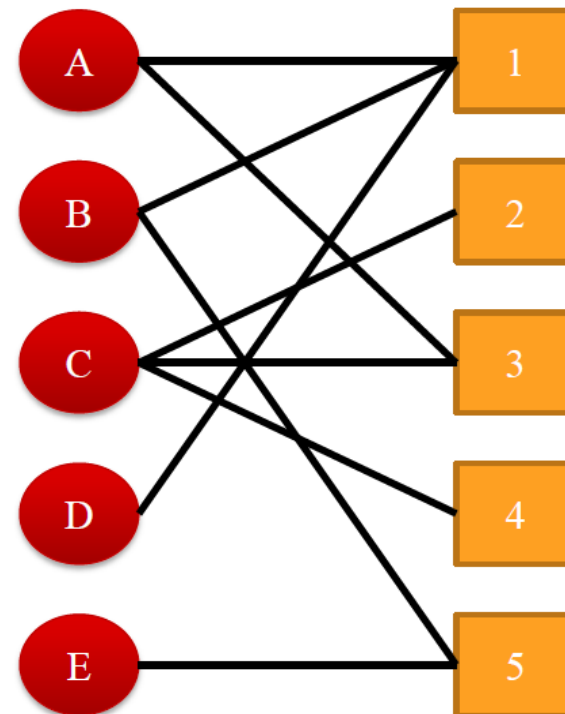
Typy sítí

- Jednorozměrné – unimodální
 - jedna sada nodů a vztahy mezi nimi
 - vliv, přátelství, důvěra

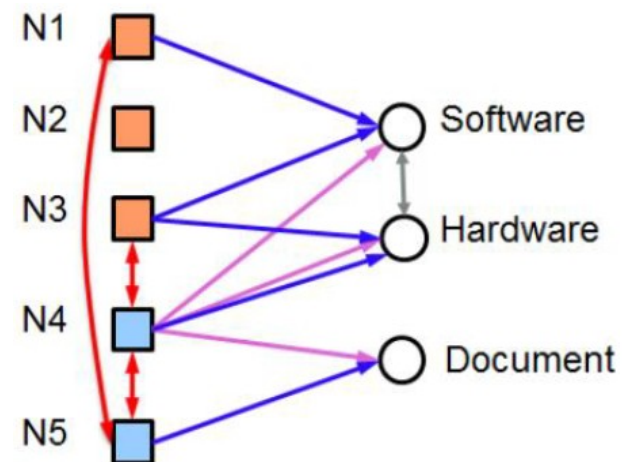
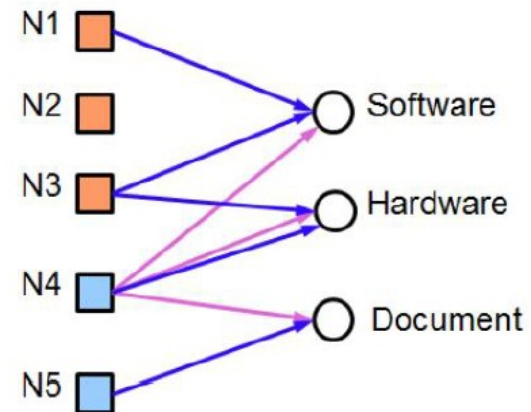
Typy sítí

- Dvourozměrné – bimodální
 - vztahy mezi uzly ze dvou různých sad
 - události a organizace

Typy sítí

- Vícerozměrné – multimodální
 - různé skupiny lidí, technologie
 - vztahy mezi nimi

Shrnutí

Typ sítě	Typ uzlů	Typ vztahů	Umístění vztahu
Jednodimenzionální	1	Jeden	Uvnitř skupiny
Jednomodální multiplex	1	2 a více	Uvnitř skupiny
Multimodální uniplex	2 a více	1	Mezi skupinami
Bi-modální	2	1	Mezi skupinami
Multimodální multiplex	2 a více	2 a více	Mezi skupinami
Plně multidimenzionální	2 a více	2 a více	Uvnitř skupiny i mezi skupinami

SNA software

- UCINET: <https://sites.google.com/site/ucinetsoftware/home>
- Pajek: <http://mrvar.fdv.uni-lj.si/pajek/>
- igraph: <https://r.igraph.org/>
- StOCNET: <https://stocnet.gmw.rug.nl/StOCNET.htm>
- Gephi: <https://gephi.org/>
- NodeXL: <https://www.smrfoundation.org/nodexl/>

UCINET, NetDraw	Pajek	Netminer
Visone	SNA/R	StOCNET
Negopy	InFlow	GUESS
NetworkX	prefuse	JUNG
BGL/Python		

Literatura

- CROSSLEY, Nick. 2010. Towards Relational Sociology. Abingdon: Routledge.
- PRELL, Christine. 2012. Social Network Analysis: History, Theory & Methodology. Los Angeles: Sage.
- KNOKE, David, and Song YANG. 2008. Social network analysis. Thousand Oaks: Sage.